

חינוך לחיים

פרשת וילך

בפרשתנו אנו קוראים על מצות 'הקהל'; לאחר סוף כל מחזור של שבע שנים, בסיום מועד שנת השמיטה, בחג הסוכות של מוצאי השנה השביעית, על כל עם ישראל - "הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְהַטָּף" - לעלות לרגל בחג, ושם ישמעו את המלך קורא בספר דברים.

שואלים חז"ל (חגיגה ג): "אם אנשים באים ללמוד, נשים באות לשמוע, טף למה באין? כדי ליתן שכר למביאיהן". כלומר, האנשים המצווים בתלמוד תורה, באים כדי לקיים מצות תלמוד תורה. הנשים הפטורות מתלמוד תורה, באות כדי לשמוע את המוטל עליהן לעשות. אך הטף [ומדובר גם על תינוקות בעריסה] שאינם מבינים כלל - למה באים? אלא שביאתם אינה למען עצמם, אלא כדי שאלו שהביאום יקבלו שכר. כאן אנו רואים כי יש להורים אחריות על חינוכם של ילדיהם ועל כן הם מקבלים גם שכר.

נאמר במשנה (אבות ב, ח): "אשרי יולדתו". ולמי מתכוון התנא בדבריו אלו? מפרש רבי עובדיה מברטנורא, שדברי התנא הללו מכוונים על אמו של רבי יהושע בן עזריה, "שהייתה מחזרת על כל בתי מדרשות שבעיירה ואומרת להם: "בבקשה מכם, בקשו רחמים על העובר הזה שבמעי שיהיה חכם. ומיום שנולד לא הוציאה עריסתו מבית המדרש כדי שלא יכנסו באוזניו אלא דברי תורה".

כלומר, אל לנו לחשוב כי תלמידי החכמים וגדולי התורה זכו לזאת בגלל גאונותם או בגלל שכלם החריף. לגדלות בתורה צריך מסירות נפש שמתחילה עוד מצד ההורים עבור בנם!

על רש"י [רבי שלמה יצחקי] הק' מסופר שהוא התייתם מאביו בהיותו ילד צעיר, ואימו שלחה אותו ללמוד בישיבתו של גדול הדור, רבי יעקב בן יקיר. כאשר נפרדה ממנו, אמרה לו: "ראה, בני, אתה הולך עתה ללמוד בישיבתו של גדול הדור. אם לא תחזור משם כשאתה גדוש בתורה - לא אשמח לראותך..." והדברים הללו נחרטו עמוק בתוך ליבו הקט של רש"י, והם שגידלוהו וזיכו את עם ישראל כולו לאיש שפירש את כל התורה כולה!

איזו מסירות נפש היתה לאימו! במקום שתשקע ביוגונה כאלמנה ותבקש את עצרת בנה, נהגה ההיפך הגמור, שלחה אותו ללמוד תורה, ועוד גרמה לו להבין בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים שרק התורה היא זו שצריכה להיות העיקר בחייו!!!

אכן, רק עם מסירות נפש אמיתית אפשר לגדל ילדים תלמידי חכמים! אם הילד רואה שכל מה שחשוב בעיני הוריו זה רק לימוד התורה שלו, או אז יהווה דבר זה עבורו כ"מצפן" וכ"מורה דרך", וגם אם הוריו בעצמם לא זכו ללמוד תורה [כמו הרבה מהוריהם של גדולי הדור], אין זה מפריע כלל, כי העיקר הוא הלב, ואם הלב של ההורים מלא וגדוש באהבת תורה, הילד מרגיש זאת ונעשה גם הוא אוהב תורה כהוריו.

רעיון נפלא ניתן ללמוד ממצות פדיון הבן: הכהן לוקח את הילד ושואל את אביו: "במאי בעי טפי (במה רצונך יותר)? בבנך בכורך או בחמישה סלעים שאתה מחוייב לפדותו בהן"? לכאורה, שאלת הכהן לא מובנת, וכי יש אבא שיעדיף את חמשת הסלעים ולא את בנו?!

ומבארים כך: שאלת הכהן היא לא רק לרגע זה, אלא היא על כל אורך חייו של הילד! השאלה היא: "אבא יקר, במה אתה בוחר: "בחמישה סלעים"; בכסף, בעבודה? או: "בבנך בכורך"; בחינוך הטהור של ילדך"?! כי פעמים רבות אדם בוחר להוסיף שעות נוספות בעבודה והוא שוכח שזה בא על חשבון הילדים שלו, אז כבר אין לו זמן לפגוש אותם, לשאול אותם מה למדו ובמה התקדמו.

הורים יקרים! בואו ונזכור: "במאי בעי טפי"? מה חשוב לנו יותר? אנו כבר יודעים את התשובה האמיתית... אז בואו ונתפלל לקב"ה שיעזור לנו להשקיע בילדיו - ילדינו, ושנזכה לראותם גדלים לתלמידי חכמים בישראל, אמן!!!

לע"נ אבי מורי ר' חיים ב"ר ישעיהו ז"ל

משה בירנבוים - birmoshe@gmail.com